

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

МАТЕРІАЛИ

**Всеукраїнської науково-практичної конференції
магістрантів і молодих дослідників**

«НАУКОВІ ПОШУКИ МОЛОДІ У ХХІ СТОЛІТТІ»

**Інноваційні технології в агрономії, землеустрої,
лісовому та садово-парковому господарстві**

30 жовтня 2024 року

Біла Церква
2024

Редакційна колегія:

Шуст О.А., д-р екон. наук, професор.
Варченко О.М., д-р екон. наук, професор.
Недашківський В.М., д-р с.-г. наук, професор.
Димань Т.М., д-р с.-г. наук, професор.
Хахула В.С., канд. с.-г. наук, доцент.
Панченко Т.В., канд. с.-г. наук, доцент.
Василенко О.І., доктор філософії.
Куманська Ю.О., канд. с.-г. наук, доцент.
Юрченко А.І., канд. с.-г. наук.
Філіпова Л.М., канд. с.-г. наук, доцент.
Славінська О.В., начальник редакційно-видавничого відділу.

Відповідальна за випуск – **Славінська О.В.**, начальник редакційно-видавничого відділу.

«Інноваційні технології в агрономії, землеустрої, лісовому та садово-парковому господарстві»:
матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції магістрантів і молодих дослідників, 30
жовтня 2024 року. – Біла Церква: БНАУ. – 60 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

Ел. адреса: <https://science.btsau.edu.ua/node/248>

особливостей, умов водозабезпечення, площі живлення (густоти рослин та стебел), температури повітря й ґрунту, глибини загортання насіння, освітлення, глибини розміщення вузла кушіння, родючості ґрунту, внесення добрив тощо.

Стеблоутворювальна здатність пшениці озимої та її сортів характеризується не тільки загальною кількістю стебел (продуктивних і непродуктивних), але й коефіцієнтом кушіння. Ми визначали лише коефіцієнт продуктивного кушіння, який має пряме відношення до формування продуктивного стеблостою. На реалізацію здатності до продуктивного кушіння впливає сорт, але, крім сорту, на цей процес, як підтверджують наші дослідження, впливають строки сівби, схеми живлення, бактеризація насіння, хоч частка їх впливу на коефіцієнт продуктивного стеблостою далеко неоднакова [4].

Встановлено, що різні нами досліджувані агротехнічні заходи мають прямий вплив на стеблоутворювальну здатність, від якої залежить величина урожайності пшениці озимої.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Танчик С.П., Каленська С.М., Дмитришак М.Я. Загальні особливості вирощування озимої пшениці. Агроном. 2004. № 3. С. 22–27.
2. Хахула В.С. Стеблоутворювальна здатність сортів озимої пшениці, їх урожайність за різних строків сівби, видів добрив, обробки насіння діазофітом в Лісостепу України. Агробіологія. Біла Церква. 2010. Вип. 2 (69). 2010. С. 123–129.
3. Ярчук І.І. Агробіологічні особливості підвищення зимостійкості та урожайності озимої пшениці в умовах північного Степу України: автореф. дис. ... д-ра. Дніпропетровськ, 2003. 32 с.
4. Лихочвор В.В. Рослинництво. Технології вирощування сільськогосподарських культур. Київ: Центр навчальної літератури, 2004. 808 с.

УДК 632. 937.12:595.

КЛИМЕНКО М.С., магістрант

МОСІЙЧУК О.С., магістрант

Науковий керівник – **ГОРНОВСЬКА С.В.**, канд. с.-г. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

gornovskayasvetlana@ukr.net

ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ ТРИХОГРАМИ В ПОСІВАХ КУКУРУДЗИ ДЛЯ БОРотьБИ ІЗ СТЕБЛОВИМ КУКУРУДЗЯНИМ МЕТЕЛИКОМ

Охарактеризовано важливість застосування біологічного методу захисту сільськогосподарських культур. Досліджено ефективність використання трихограми для обмеження чисельності гусениць кукурудзяного стеблового метелика.

Ключові слова: трихограма, біометод, біопрепарати, агроценоз, ефективність.

Сучасна система захисту посівів сільськогосподарських культур полягає у використанні екологічно безпечних біологічних засобів захисту. Вона включає застосування корисних комах, мікроорганізмів, різних видів біопрепаратів для обмеження поширення та боротьби із шкідниками та хворобами сільськогосподарських культур.

Один з важливих напрямів біологічного методу є збереження і підвищення використання ефективності природних ресурсів ентомофагів і корисних для захисту рослин мікроорганізмів. Не менш важливим напрямом є збагачення агроценозів корисними організмами, які в даному агроценозі наявні в незначній кількості або відсутні взагалі [1, 3].

Вітчизняний та зарубіжний досвід засвідчує необхідність та перспективність використання трихограми проти комплексу лускокрилих: підгризаючих, листогризух совок, стеблового і лучного метеликів, вогнівок, біланів, молей, плоджерок, садових листокруток. Чисельність шкідників, яких уражує трихограма, становить 25–35 % від їх загальної кількості. Високу ефективність заходу може забезпечити застосування лише високоякісної, життєздатної трихограми, яка відповідає діючим міжнародним стандартам [1, 2].

Розвиток біометоду сприяє вирішенню проблем охорони природи в цілому. Одним із найбільш екологічно безпечних заходів захисту є використання трихограми в боротьбі зі шкідниками в посівах сільськогосподарських культур [4].

У СФГ «Світанок» Білоцерківського району, Київської області вносили на посівах кукурудзи трихограму для боротьби з стебловим кукурудзяним метеликом (*Ostrinia nubilalis* Hd). Під час проведення досліджень протягом 2024 року встановлено, що заселення рослин кукурудзи гусеницями *Ostrinia nubilalis* розпочалося в першій декаді липня.

Внесення трихограми в господарстві проводилося в два етапи: перший етап під час початку яйцекладки стеблового кукурудзяного метелика, другий етап – через 8 днів з настанням масової яйцекладки шкідника. Норма першого випуску становила 100 тис. самиць трихограми на 1 га. Загальна кількість випущеної трихограми становила 200 тис. особин на 1 га. Розселення трихограми здійснювалося в ранкові години з 7 до 9 години. Цінність внесення трихограми полягає в тому, що вона, заражаючи яйця шкідників, знищує їх до початку шкідливої стадії (поява гусениць).

Встановлено, що в посівах кукурудзи, де випуск трихограми не проводили, коефіцієнт пошкодження рослин гусінню стеблового кукурудзяного метелика спостерігалась у межах від 1,0 до 1,18. На ділянках з дворазовим випуском трихограми цей показник знизився в 1,6 разів. На суміжних ділянках, де трихограма не вносились спостерігалось пошкодження качанів, відламування волоті, а подекуди і стебел кукурудзи, що призвело до вилягання посівів в окремих місцях, а це в свою чергу призвело до втрат врожаю під час збирання.

На дослідних ділянках, де було проведено дворазовий випуск трихограми пошкодження не спостерігалось. Крім цього, застосування таких агротехнічних заходів, як низьке зрізування під час збирання кукурудзи, глибоке загортання післязбиральних решток у поєднанні із випуском трихограми, сприяло зменшенню кількості метеликів на 85 і більше відсотків.

Застосування різних біологічних засобів захисту сільськогосподарських культур поряд з охороною навколишнього середовища й здоров'я людей забезпечує також високу технічну та економічну ефективність вирощування культур. Особливо значний економічний ефект дає біологічний метод в умовах закритого ґрунту, де можна цілком виключити хімічні заходи захисту рослин при 5–7 разовій окупності затрат. До того ж постійне застосування біометоду дає змогу підвищити якість сільськогосподарської продукції.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Горновська С.В. Необхідність застосування трихограми для захисту сільськогосподарських культур в Україні. «Аграрна освіта та наука: досягнення, роль, фактори росту». Інноваційні технології в агрономії, агрохімії та екології. Землеустрій та кадастри у сучасних умовах: проблеми та вирішення: матеріали міжнародної науково-практичної конференції. Біла Церква, 2019. С. 5–6.
2. Стригун О.О., Судненко Ю.М. Видовий склад шкідливої ентомофауни агробіоценозу пшениці озимої в Правобережному Лісостепу України. Вісник Полтавської державної аграрної академії. 2016. № 3. С. 15–18.
3. Станкевич С.В. Горновська С.В. Методи виявлення, збору та зберігання комах: навч. посіб. Житомир: Видавництво «Рута». 140 с.
4. Федоренко В.П., Горновська С.В. Шкідливість злакових попелиць, як переносників вірусних хвороб пшениці озимої в умовах Лісостепу України. Захист рослин: наукові здобутки та перспективи досліджень : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 75-річчю заснування Інституту захисту рослин НААН, 150-річчю від дня народження Пospelова Володимира Петровича, 100-річчю від дня народження Арешнікова Бориса Андрійовича, 90- річчю від дня народження Доліна Володимира Гдаліча. Київ: ІЗР НААН, 2022. С. 76–79.

УДК 633.11"324":631.559/.583(043.2)

ПЕРВУШИН В.В., магістрант

Науковий керівник – **КОЗАК Л.А.**, канд. с.-г. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ФОРМУВАННЯ УРОЖАЙНОСТІ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ЗА ІНТЕНСИВНОЇ ТА ЕНЕРГООЩАДНОЇ ТЕХНОЛОГІЙ ВИРОЩУВАННЯ

Приведена порівняльна оцінка вирощування пшениці озимої за інтенсивної та енергоощадної технологій.

Ключові слова: пшениця озима, інтенсивна технологія, енергоощадна технологія, урожайність, енергоємність, енергетична ефективність.

ЗМІСТ

Мельніков Р.А., Висоцька К.І., Свентушевський Е.О., Панченко Т.В., Федорук Ю.В. Вплив норм висіву гречки на проходження фенологічних фаз та тривалість міжфазних періодів.....	3
Чичирко Я.М., Козлов Є.Р., Панченко Т.В. Вплив норм висіву на висоту рослин та кількість листків гречки (<i>Fagopyrum esculentum</i>).....	4
Іщенко С.В., Братківська Н.В., Панченко Т.В. Сучасні аспекти формування оптимальних норм висіву пшениці озимої за глобальних змін клімату.....	6
Брунцвик І.В., Василенко Д.О., Грабовський М.Б. Оцінка ефективності стимуляторів росту рослин в посівах кукурудзи на силос.....	9
Кіріченко В.О., Гармазонова К.М., Грабовський М.Б. Зміна продуктивності кукурудзи на зерно залежно від елементів технології вирощування.....	11
Хахула В.С., Лещенко М.С. Вплив агрометеорологічних факторів на формування врожаю пшениці озимої.....	13
Хахула В.С., Кирута Ю.Л. Вплив фосфорно-калійного живлення на продуктивність пшениці озимої в умовах Правобережного Лісостепу України.....	14
Прокопенко Н.А., Росохай А.О., Правдива Л.А., Вахній С.П. Моніторинг посівів енергетичних культур на стійкість до хвороб.....	16
Бевза Н.В., Прокопенко Н.А., Правдива Л.А., Вахній С.П. Діагностика хвороб у посівах буряків цукрових.....	18
Михайлюк Д.В. Стеблоутворювальна здатність пшениці озимої та шляхи її регулювання за допомогою агротехнічних заходів.....	20
Клименко М.С., Мосійчук О.С., Горновська С.В. Ефективність застосування трихограми в посівах кукурудзи для боротьби із стебловим кукурудзяним метеликом.....	21
Первушин В.В., Козак Л.А. Формування урожайності пшениці озимої за інтенсивної та енергоощадної технологій вирощування.....	22
Тумін Л.В., Козак Л.А. Формування урожайності гороху посівного залежно від регуляторів росту.....	24
Вакула Б.В., Даценко С.О., Ящук Д.О., Карпук Л.М. Вплив метеорологічних факторів на формування врожаю пшениці озимої.....	25
Литвиненко Я.О., Філіпова Л.М. Ефективність стерилізуючих агентів для одержання асептичної культури <i>Aronia melanocarpa</i>	27
Маньків К.І., Круковський Р.Д., Піковський М.Й. Морфологічні особливості гриба <i>Erysiphe elevata</i> (Burill) U. Braun & S. Takam. – збудника борошнистої роси катальпи.....	29
Круковський Р.Д., Маньків К.І., Піковський М.Й. Вплив фільтрату культуральної рідини гриба <i>Fusarium oxysporum</i> F. sp. <i>cucumerinum</i> Owen на проростання насіння огірка.....	30
Савельєва Н.В., Колесніков М.О., Нежнова Н.Г. Аналіз елементів структури врожаю сортів ячменю ярого при вирощуванні в умовах Південного степу України.....	31
Лихошерст М.Ю., Колесніков М.О. Вплив антистресантів на врожайність сої в умовах Правобережного Лісостепу України.....	33
Притула Ю.М., Поліщук В.В. Формування елементів структури врожаю пшениці озимої залежно від сортових особливостей.....	35
Денисенко О.Л., Пашенко Ю.П., Онищенко О.В. Біометричні показники посівів ячменю ярого різних сортів при вирощуванні в умовах сухого степу України.....	36
Загородній Д.А., Коробка Б.В., Сабадин Є.Г., Стоколос Т.Г., Василюк Т.О., Ненужний О.О., Сабадин В.Я. Варіювання елементів продуктивності пшениці м'якої озимої залежно від строків сівби.....	37
Дядько Т.П., Нечипоренко О.В., Шубенко Л.А. Вплив сортопідщепної комбінації на якісні показники плодів черешні.....	39
Запорожець В.С., Сидорова І.М. Порівняння генотипів ріпаку ярого за висотою та діаметром рослин.....	40
Равлюк О.А., Мартинюк А.В., Куманська Ю.О. Ступінь фенотипового домінування у гібридів F1 ріпаку озимого.....	41